

Quản lý tổ chuyên môn theo hướng “tổ chức biết học hỏi” tại các trường trung học cơ sở thành phố Phúc Yên tỉnh Vĩnh phúc nhằm đáp ứng yêu cầu chương trình và sách giáo khoa mới

Quách Thị Kiều Dung, Mâu Thị Nguyệt Nga*

**Trường Cao đẳng Vĩnh Phúc*

Received: 8/3/2023; Accepted: 14/3/2023 ;Published: 19/3/2023

Abstract: *In order to improve the quality of management, teaching and student education, building a specialized team in the direction of “a learning organization” is considered an effective solution. The article initially mentions the following basic issues: The concept of professional group management in the direction of a learning organization; characteristics of specialized groups are organized in the direction of learning organizations and some measures to build specialized groups in secondary schools in Phuc Yen city, Vinh Phuc province in the direction of learning organizations.*

Keywords: *Professional group, junior high school, educational innovation.*

1. Đặt vấn đề

Toàn cầu hóa và thay đổi công nghệ đã tạo ra một nền kinh tế toàn cầu mới: Lấy sức mạnh từ công nghệ, năng lượng,...từ thông tin và chèo lái bằng tri thức. Trước xu hướng này, các cơ sở giáo dục cần chuyển sang hướng khuyến khích việc “học cách học” giúp người học đạt được những kiến thức và kỹ năng để có thể tiếp tục học tập suốt đời. Nhà tương lai học người Mỹ, Alvin Toffler cho rằng: “Những người mù chữ của thế kỷ XXI sẽ không phải là những người không biết đọc, biết viết mà chính là những người không biết cách học, cách quên và cách học lại” [4,tr.5]. Bởi vậy, mỗi quan tâm hàng đầu trong các nhà trường hiện nay là tổ chức đa dạng các hình thức học tập, tạo cơ hội, điều kiện thuận lợi để cả người dạy và người học có thể học tập mọi lúc, mọi nơi, học tập, lĩnh hội tri thức trong không gian mở, do đó xây dựng tổ chuyên môn theo hướng tiếp cận tổ chức học tập được xem là một cách tiếp cận, một lý thuyết hiệu quả trong khoa học quản lý hiện đại.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Tổ chuyên môn

Khoản 3, Điều 14, Thông tư số 32/2020/TT-BGDĐT ngày 15/9/2020, quy định: “Cán bộ quản lý, giáo viên, viên chức làm công tác thư viện, thiết bị giáo dục, cán bộ làm công tác tư vấn cho học sinh của nhà trường được tổ chức thành các tổ chuyên môn. Tổ chuyên môn có tổ trưởng, nếu có từ 07 thành viên trở lên thì có tổ phó. Tổ trưởng, tổ phó tổ chuyên môn do Hiệu trưởng bổ nhiệm, chịu sự quản lý, chỉ

đạo của hiệu trưởng” và “... giáo viên của trường Trung học được tổ chức thành tổ chuyên môn hoặc nhóm môn học ở từng cấp học THCS, THPT. Mỗi tổ chuyên môn có tổ trưởng, từ một đến hai tổ phó chịu sự quản lý chỉ đạo của Hiệu trưởng, do Hiệu trưởng bổ nhiệm và giao nhiệm vụ vào đầu năm học”[1,tr.9].

Tổ chuyên môn là một bộ phận chuyên môn giúp Ban giám hiệu nhà trường điều hành và tổ chức thực hiện các hoạt động sư phạm và nghiệp vụ chuyên môn. Tính chất hoạt động chủ yếu của tổ là chuyên sâu về nghiệp vụ sư phạm, thể hiện sự tích tụ cao về chuyên môn. Vai trò của việc quản lý tổ chuyên môn theo hướng xây dựng tổ chức biết học hỏi là rất lớn bởi vì người lãnh đạo trong tổ chức biết học hỏi vừa là người thiết kế, vừa là giáo viên, vừa là người quản lý sẽ dẫn dắt tổ trưởng cùng các thành viên trong tổ chuyên môn, các thành viên trong nhà trường đi tới thành công. Người lãnh đạo có thể xây dựng tổ chức biết học hỏi thông qua các con đường như: khuyến khích sự cộng tác, trao quyền cho các thành viên tự chủ, giảm bớt sự kiểm tra, giám sát quá chặt chẽ, đảm bảo công khai, minh bạch các thông tin, đảm bảo sự công bằng, xây dựng những giá trị văn hóa cốt lõi lành mạnh. Tạo động lực để tổ chuyên môn thực hiện tốt các nhiệm vụ: Xây dựng kế hoạch hoạt động chung của tổ theo tuần, tháng, năm học nhằm thực hiện chương trình, kế hoạch dạy học và hoạt động giáo dục; Thực hiện bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ, kiểm tra, đánh giá chất lượng, hiệu quả giảng dạy, giáo dục và quản lý sử dụng sách, thiết bị

của các thành viên trong tổ theo kế hoạch của nhà trường; Tham gia đánh giá, xếp loại giáo viên theo quy định Chuẩn nghề nghiệp giáo viên tiểu học và giới thiệu tổ trưởng, tổ phó.

2.2. Một số biện pháp quản lý tổ chuyên theo hướng xây dựng “tổ chức biết học hỏi” ở trường THCS nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay

2.2.1. Tổ chức cho cán bộ, giáo viên, nhân viên của nhà trường các tổ chuyên môn học tập, nghiên cứu để nhận thức rõ thế nào là “tổ chức biết học hỏi”

Tuyên truyền, tổ chức học tập, bồi dưỡng kiến thức cho cán bộ, giáo viên, nhân viên trong các nhà trường THCS trên địa bàn thành phố Phúc Yên, tỉnh Vĩnh Phúc có sự am hiểu về “tổ chức biết học hỏi” là vấn đề có ý nghĩa lý luận và thực tiễn.

Thông qua việc nghiên cứu tài liệu, trao đổi, thảo luận trong tổ chuyên môn, giữa các tổ chuyên môn trong nhà trường, xem video, phóng sự về tổ chức biết học hỏi, tổ chức cho Ban giám hiệu, tổ trưởng, giáo viên dự sinh hoạt chuyên môn ở một tổ chuyên môn của trường THCS đã trở thành “tổ chức biết học hỏi”,...giúp Hiệu trưởng, Phó hiệu trưởng, Tổ trưởng các tổ chuyên môn, giáo viên hiểu được nhiều điều bổ ích trong việc xây dựng tổ chuyên môn thành tổ chức biết học hỏi, thấy được sự tất yếu phải xây dựng tổ chuyên môn trong mỗi nhà trường nói riêng, cả nhà trường nói chung cần được tổ chức, xây dựng và quản lý theo hướng tổ chức biết học hỏi để đáp ứng các yêu cầu ngày càng cao trong công tác quản lý chuyên môn, nâng cao chất lượng giảng dạy và giáo dục học sinh của nhà trường đáp ứng các yêu cầu ngày càng cao của xã hội hiện đại và nền giáo dục số.

2.2.2. Xây dựng kế hoạch có nội dung quản lý hoạt động tổ chuyên môn theo hướng xây dựng “tổ chức biết học hỏi”

Để quản lý TCM theo hướng xây dựng tổ chức biết học hỏi, Ban giám hiệu nhà trường, trực tiếp và đóng vai trò quan trọng hàng đầu là Hiệu trưởng các trường THCS trên địa bàn thành phố Phúc Yên, tỉnh Vĩnh Phúc phải xây dựng kế hoạch có nội dung quản lý hoạt động TCM theo hướng xây dựng “tổ chức biết học hỏi” và chỉ đạo các TCM trong đơn vị mình quản lý xây dựng kế hoạch quản lý, kế hoạch hoạt động TCM có nội dung xây dựng tổ chuyên môn thành “tổ chức biết học hỏi”. Việc xây dựng kế hoạch phải tổ chức công khai, dân chủ, lấy ý kiến góp ý của các thành viên trong tổ, cần phải xác định thuận lợi, khó khăn, thời cơ, thách thức, mục tiêu phấn đấu, nội dung hoạt động, thời gian thực hiện, biện pháp thực hiện.

2.2.3. Ban hành quy định sinh hoạt tổ chuyên môn theo hướng xây dựng “tổ chức biết học hỏi”

Thứ nhất, quy định về sinh hoạt chuyên môn của TCM. Theo quy định tại khoản 3, Điều 14, Thông tư số 32/2020/TT-BGDĐT ngày 15/09/2020: (1). Thời gian sinh hoạt chuyên môn: 2 lần/tháng. Ngoài ra, có thể có các buổi sinh hoạt đột xuất theo yêu cầu, nhiệm vụ cụ thể của nhà trường và TCM; (2). Nội dung, hình thức: Xây dựng kế hoạch học tập chung của tổ theo tuần, tháng, năm học nhằm thực hiện việc bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ cho giáo viên; Thực hiện bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ theo kế hoạch; Tổ chức trao đổi biện pháp, giải pháp và khắc phục khó khăn để thực hiện kế hoạch đề đạt được mục tiêu; Tổ chức chia sẻ nhiệm vụ mới; Tổ chức dự giờ, trao đổi về giờ dạy; Tổ chức trao đổi về nội dung, chương trình, phương pháp, cách thức, đồ dùng, phương tiện dạy học, nội dung khó trong chương trình,...; (3). Thực hiện công khai, minh bạch về chất lượng giáo viên, học sinh, tài sản, tài chính của TCM; (4). Kiểm tra, đánh giá chất lượng bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ của giáo viên; (5). Đảm bảo sự bình đẳng đối với tất cả giáo viên: tự do bày tỏ quan điểm, ý kiến về các vấn đề: chế độ, quyền lợi,...của giáo viên, tôn trọng sự đổi mới của giáo viên, khuyến khích giáo viên nhận nhiệm vụ mới, chia sẻ với giáo viên những khó khăn khi thực hiện nhiệm vụ,...

Thứ hai, quy định về học tập đối với giáo viên: (1). Tham gia sinh hoạt chuyên môn theo quy định, giữ bầu không khí đoàn kết, vui vẻ trong các hoạt động chuyên môn của tổ, tham gia xây dựng kế hoạch bồi dưỡng giáo viên của TCM; (2). Xây dựng kế hoạch học tập của cá nhân theo tuần, tháng, năm học để thực hiện việc tự bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ nhằm nâng cao năng lực chuyên môn, kỹ năng nghề,...của cá nhân; (3). Thực hiện bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ theo quy định của nhà trường, của phòng giáo dục và của ngành, trao đổi với đồng nghiệp về các biện pháp, giải pháp nhằm khắc phục khó khăn để thực hiện kế hoạch chung của cả tổ hướng đến mục tiêu chung trong công tác giảng dạy, giáo dục HS; (4). Chia sẻ với đồng nghiệp những thuận lợi, khó khăn trong việc thực hiện nhiệm vụ, học tập, bồi dưỡng chuyên môn, nghiệp vụ theo nhu cầu của bản thân và yêu cầu của công việc; (5). Tham gia dự giờ của đồng nghiệp, trao đổi về giờ dạy của đồng nghiệp, về nội dung, chương trình, phương pháp, cách thức, đồ dùng, phương tiện dạy học, nội

dung khó trong chương trình...Được quyền tự chủ lựa chọn phương pháp, cách thức, đồ dùng dạy học, giáo dục để thực hiện việc giảng dạy, giáo dục có hiệu quả.

2.2.4. Xây dựng văn hoá học tập trong tổ chuyên môn

Thứ nhất, về bản chất, biện pháp này chính là xây dựng giá trị cốt lõi và hiện thực hóa hành động trong TCM. Để làm tốt việc này, bản thân mỗi giáo viên cần thực hiện tốt các nội dung sau: (1).Tìm hiểu giá trị cốt lõi của tổ theo thời gian; (2).Thu thập ý kiến của các thành viên trong TCM làm cơ sở khoa học để cùng nhau thảo luận, trao đổi nhằm tìm ra các yếu tố quan trọng, các yếu tố không quan trọng, qua đó xác định yếu tố nào là quan trọng nhất mà TCM cần phải có để trở thành một tổ chức biết học; (3).Quyết định giá trị cần giữ lại, yếu tố cần thay đổi, bổ sung của tổ. Từ đó đưa ra giá trị cốt lõi cho thời điểm hiện tại.

Thứ hai, lãnh đạo sự thay đổi trong TCM. Để làm tốt công tác này cần: (1).Tìm hiểu về lịch sử hình thành, phát triển, thành tích của TCM; Thu thập báo cáo về tầm nhìn của tổ; Tổ trưởng cùng các thành viên của tổ tìm ra sự thay đổi tầm nhìn của tổ và chiều hướng của sự thay đổi,...trên cơ sở đó xây dựng và chia sẻ tầm nhìn của tổ chuyên môn đến các thành viên một cách rõ ràng, tường minh; (2).Trên cương vị là người thủ lĩnh, các Tổ trưởng TCM phải gương mẫu chấp hành nội quy, quy chế nhà trường, đặc biệt quy định về văn hóa; Luôn đặt chuẩn mực, yêu cầu cao cho bản thân, thống nhất lời nói với việc làm; Không ngừng hoàn thiện bản thân về mọi mặt: Phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, nhân cách, năng lực quản lý, năng lực chuyên môn; Tôn trọng, lắng nghe, chia sẻ và hợp tác hiệu quả với tất cả các thành viên trong và ngoài nhà trường; (3).Khuyến khích sự đổi mới, sáng tạo, phát triển tối đa khả năng của giáo viên; Tạo điều kiện cho giáo viên tự chủ trong dạy học, giáo dục để đạt mục tiêu; Khuyến khích, coi trọng giáo viên có ý tưởng hay, ý tưởng mới, dù ý tưởng đó có thể chưa thực sự hoàn thiện cũng không chỉ trích; Biểu dương kịp thời thành tích mà giáo viên trong tổ chuyên môn đạt được; Ghi nhận công khai thành quả đạt được của giáo viên trong tổ chuyên môn; (4). Tăng cường giao tiếp trong TCM, trong nhà trường; Tạo bầu không khí cởi mở, dân chủ và nhân văn để mọi thành viên thoải mái, an tâm bày tỏ ý tưởng, suy nghĩ, quan điểm mà không có cảm giác bị người quản lý áp đặt và luôn cảm nhận được sự trân trọng, được lắng nghe khi bày tỏ ý kiến; Khuyến khích giáo viên bộc lộ ý kiến riêng, giải

pháp riêng, chia sẻ kiến thức, kinh nghiệm trong dạy học, giáo dục, tạo lập các mối quan hệ gần gũi, gần bó; Trên cương vị của người quản lý luôn biết lắng nghe, cầu thị, tôn trọng tất cả các thành viên trong tổ chuyên môn,..(5).Xây dựng hồ sơ cho văn hóa của tổ: Tập hợp các thông tin về giá trị văn hóa của TCM tích lũy qua thời gian, con người, sự vật, sự việc, các hoạt động, các quá trình. Đây là hồ sơ quan trọng để nghiên cứu và xác định yếu tố văn hóa cần gìn giữ, phát huy, yếu tố văn hóa cần bổ sung, thay đổi.

3. Kết luận

Trong các cơ sở giáo dục phổ thông nói chung, các trường THCS trên địa bàn thành phố Phúc Yên, tỉnh Vĩnh Phúc nói riêng, quản lý hoạt động tổ chuyên môn là nội dung quan trọng trong công tác quản lý nhà trường của Hiệu trưởng. Vấn đề quản lý tổ chuyên môn theo hướng xây dựng “tổ chức biết học hỏi” có khả năng làm thay đổi chất lượng hoạt động tổ chuyên môn trong các nhà trường THCS, thúc đẩy chất lượng giáo dục. Do vậy, việc thực hiện các biện pháp quản lý tổ chuyên môn nêu trên không chỉ góp phần quan trọng trong việc nâng cao chất lượng quản lý các trường THCS trên địa bàn thành phố, đáp ứng yêu cầu đổi mới chương trình giáo dục phổ thông, sách giáo khoa năm 2018 mà còn nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện trên địa bàn thành phố Phúc Yên tỉnh Vĩnh Phúc hiện nay.

Tài liệu tham khảo

1. Bộ Giáo dục và Đào tạo (2020), Điều lệ Trường trung học cơ sở, trường trung học phổ thông và trường phổ thông có nhiều cấp học (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2020/TT-BGDĐT ngày 15/6/2020 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo, tr.9.
2. Nguyễn Thị Minh Nguyệt (2014), *Một số vấn đề lý thuyết cơ bản về xây dựng tổ chức biết học hỏi*, Journal of Science of HNUE, Vol.59, No.6.BC,pp.228-234.
3. *Nghệ thuật quản lý kiểu Nhật Bản* (1993), Nxb Chính trị quốc gia Hà Nội, HN, tr.104.
4. UNDP (2003), *Công nghệ thông tin và truyền thông trong giáo dục*, Manila. Philippines, tr.5.
5. Gunter Buschges (1996), *Nhập môn xã hội học tổ chức*, Nxb Thế giới, HN, tr.26.
6. P.M. Kécgiéntxép (1999), *Những nguyên lý của công tác tổ chức*, Nxb Thanh niên, HN, tr.9-13.
7. Pedler,M., Burgoyne,J. and Boydell,T.(1992), *The Learning Company: a strategy for sustainable development*. McGraw-Hill, New York.